

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

GOSPODARSTVO.

Prehitro kisanje mleka.

V poletnem času se mleko rado skisa. Temu kisanju pa ni kriva samo toplota, kakor navadno mislimo, ampak kriva je neka posebna glivica, ki se nahaja v zraku in ki se primešava mleku že med molžo. To malo bitje, ki se nahaja v zraku v podobi nevidnega prahu, imenujejo znanstveniki bacil kislega mleka.

Ta mala stvarca je vzrok kisanju. Ona izpreminja sladko mleko v kislo mleko in sicer s tem, da pretvarja in razkrajja mlečni sladkor v takoimenovano mlečno kislino. Vse to se godi najbolj v poletnem času, ko je dosti toplote, ki je za razvoj te glivice neobhodno potrebna. Najbolj ji ugaja toplota, s kakoršno prihaja mleko iz vimena. Pri tej toploti se najbolj razmnožuje, dočim sta ji hlad in velika vročina zoperna. Če se mleko po molži ohladi, otrpne ta glivica in ravno tako jo pripravimo ob življensko moč, če izpostavimo mleko veliki vročini.

Vse to se tudi dejansko dela, da se ovaruje mleko prezgodnjega kisanja v poletnem času. Najbolj pomaga hlad, da se mleko prehitro ne kisa. Zaraditega kaže mleko takoj po molži devati v plitve latvice in postavljati v hladne prostore, ali ga je pa ohlajati v mrzli vodi ali studenčnici. Tako se mleko najlaže varuje pred kisanjem. Pri nas na kmetih postavljajo latvice tudi v krušne peči, da z vročino zadržujejo kisanje. Mlečni izdelki (smetana, puter) so pa v tem slučaju manj vredni.

Časih se mleko nenavadno hitro in rado skisa. Kaj pa je temu vzrok? Večidel nesnaga. V nesnažnih in soparnih hlevih je namreč posebno dosti tiste glivice, ki povzročajo kisanje. Zato je pa treba v hlevih, kjer je molzna živina, čistega zraku in snage. Snažen bodi hlev, snažna bodi molža in mlečna posoda. Tako mleko, ki se prehitro sesiri, naj se vrh tega takoj po molži ohlaja v mrzli vodi. —r—

O napravi sadnega mošta iz jabolk.

Marsikje po Dolenjskem bo letos vendarle toliko jabolk, da bo kazalo iz njih napraviti sadni mošt, sadjevec ali tolkec. To še celo iz takih jabolk, katera za sadno kupčijo niso, ker so ali sladka, ali pa neznahtna, drobna. Stara navada po Dolenjskem je pa že, da za napravo sadjevca, kar še nezrelo, še čisto zeleno sadje oberejo, ter stolčejo in prešajo, da toraj ne počakajo da bi dozorelo. Tak sadjevec seveda ne more

biti dober, okusen, že celo pa ne močan, ker nima sadje v sebi še skoraj nič sladkorja, iz katerega edino zamore alkohol, to je moč — po domače „gajst“ v pijači nastati. Iz nezrelega sadja napravljeni sadjevec tudi ne more biti stanovit, trpežen, ravno zato ne, ker ima premalo alkohola v sebi. Skratka, iz nezrelega sadja napravljeni sadjevec je le malo več kakor pa nič vreden, in zato se ga tudi nič ne ceni. Prvi pogoj dobrega sadjevca je toraj, da se ga napravlja iz dozorelega sadja ne pa iz zelenega. Zato svetujemo vsem tistim gospodarjem, kateri nameravajo letos iz jabolk sadjevec napraviti, da puste jabolka dlje ko mogoče na drevju, da dozore bolj ko mogoče. Ako pa ni več mogoče jabolk na drevju pustiti, to znabiti zaradi tatinstva, potem naj se jih pa obere, in v kleti na kup znosi, da se tam kakor pravimo pomeđijo. Iz tako shranjenih jabolk napravi naj se pa mošt sadjevec, šele potem, ko že močno dišati pričnejo, ko postanejo kakor pravimo, vležano zrela. Taka jabolka naj se potem stolčejo ali zmeljejo, mošt izpreša, ter brez vsakega dodatka vode v kakem sodu pokipeti pusti. V vého soda v katerem mošt kipi — kisa po domače — zataktniti se mora takozvano kipelno vého, da mošt brez dotike zraku pokipi. Ako se doda sadnemu jabelčnemu moštu, prej kakor še kipeti prične, sladkorja stori se le kaj prav, kajti potem doseže se veliko močnejši sadjevec. Sladkora dodati se zamore 5 do 6 kg. na hektoliter mošta, to pa v raztopljenem stanu. Sladkor se mora namreč na kosce stolči, potem v kaki kadi v moštu razstopiti, in končno vsemu moštu priliti. —l—

Zaradi modre galice.

Letos je nekaterim gospodarjem zmanjkalo galice, tako da so si jo morali za tretje škropljenje izposojevati pri sosedih ali je pa sploh niso dobili. To je prav neprijetna istina, ki ima pa svoj izvor v dotičnih gospodarjih samih. Skrbnim gospodarjem ni zmanjkalo galice, ker so jo pravočasno in zadosti kupili. Kdor se pa ni pravočasno pobrigal za nakup potrebne galice, ta naj sam sebi pripiše neugodne nasledke. Od trgovcev ne moremo zahtevati, da bi se zalagali z galico v takih množinah, da bi jim ostajala za prihodnje leto. To prizadeva trgovcu zgubo, ker mu leži denar za galico brez vse koristi po shrambah. In naj nazadnje cena galice pade, kakor se je to pred leti že zgodilo? Potem ima trgovec dvojno škodo! Zaraditega pa ne smemo zahtevati, da bi se trgovci zalagali z večjimi množinami galice. Lažje naroči vinogradnik nekaj več

galice, kakor je potrebuje. To se celo priporoča, da jo ima za vse slučaje dosti. Njemu se dosti ne pozna, če je ostane kaj malega za prihodnje leto. Pri trgovcu je vsak večji ostanek izguba. Lansko leto se je prodalo galice v Novem mestu 7000 kg., letos se je oddalo 9100 kg., torej za 2100 kg. več in še je bilo premalo. Iz teh števil se vsak lahko pripriča, da je bilo galice primeroma dosti naročene, tudi za novo nastale nasade. Da se je pa letos več porabilo, pripisati je tudi nenavadno močni rasti trt, ki je bila letos vsled vlažnega spomladnega vremena veliko močnejša kakor v pretečenih letih.

Iz vsega se pa učimo, da je treba galico pravočasno in v zadostni množini kupiti. Vsak jo naj vzame spomladi toliko, kolikor je rabi za trikratno škropljenje. Ravnajmo se v tem pogledu po tistih gospodarjih, ki še nikdar niso prišli v zadrego zaradi pomanjkanja galice!

Letos so prodajali družbeno galico razni trgovci v Novem mestu. Na članih podružnice je pa ležeče, da jo dobe tudi naravnost od družbe. V tem slučaju ni treba drugega, kakor galico pravočasno naročiti in pri podružnici zaarati oziroma naprej plačati. —r—

Ne kupujte hrovaških prašičev.

Naša prašičja reja je v vedni nevarnosti zaradi hrovaških prašičev. Komaj poneha ena zaprtija, pa imamo že zopet kugo v deželi. Zakaj? Zato, ker so jo zanesli hrovaški prašiči. Škoda, ki nastaja na ta način naši prašičjereji, je ogromna in je res skrajni čas, da se začnemo z vso resnobo ogibati nevarne te bolezni.

Za odvrčanje prašičje kuge se je treba, kakor smo to že pogostoma poudarjali v tem listu, poprijeti domače reje v takem obsegu, da postanemo neodvisni od sosedne Hrovaške. In to se lahko zgodi! Ta korak, da se postavimo z našo prašičjo rejo na lastne noge, bo največ izdal proti pogubnosni kugi in zato ga moramo našim gospodarjem pred vsem in zopet znova priporočati. Če bomo prirejali doma zadosti prašičev — in to je naloga kmetovalcev — potem ne potrebujemo nobenega uvažanja iz Hrovaške. Razširjenje domače prašičjereje smatrati moramo tedaj kot prvo in najvažnejše sredstvo za odvrčanje pogubne prašičje kuge in zato je treba, da se razširi reja plemenih svinj tudi po vsih tistih krajih, kjer je sedaj pomanjkljiva in nezadostna.

V drugo je pa potrebno, da pretrgamo prašičjo kupčijo s sosedno Hrovaško in da prenehamo načelno z vpeljavanjem hrovaških svinj, ki nosijo le prepogosto kal bolezni v sebi. Saj nimamo kmetje od te kupčije prav za prav nobenih koristi! Z vpeljavanjem hrovaških prašičev slabimo domačo rejo in jo neprenehoma izpostavljamo nevarnostim prašičje kuge! Denar pošiljamo ven, namesto da bi ga doma obdržali! In dobiček? Dobiček je bore majhen: to kar pribarantamo in kar ni v nobenem razmerju s škodo, ki jo imamo od prašičje kuge. Zato pa proč s to barantijo! Čas je, da krenemo tudi v tem oziru na drugo pot in da se začnemo z domačo rejo v večji meri pečati. —r—

Agenti — v službi kmetijstva.

Tudi za kmetijstvo imamo agente, ki hodijo po deželi in prodajajo razne potrebščine, redilne štupe, kmetijske stroje itd. Ugodna prilika, da se blago doma kupuje, njih vsiljivost in zgovornost je že mnogo gospodarjev pripravila do tega, da so kupili od agenta. Ali so pa dobro kupili, to je seveda drugo vprašanje. Prav rado se zgodi, da ima agent glavni dobiček pri kupčiji, kar je tudi naravno. Vsak agent ima najbolj sebe v čisljih, ker od tega živi, potem pride tovarna na vrsto in nazadnje kmet. Zato pa je treba pri takih kupčijah zmeraj previdnosti, da se ne usedemo na limanice. Znani so nam slučajji, da se je gospodar praskal za ušesi, ker jih je preveč nastavljal zapeljivim besedam agenta. Zato pa pozor!

Sicer pa nastane opravičeno vprašanje, ali so agenti res potrebni za prodajo kmetijskih potrebščin ali ne? Po našem mnenju ne, in je le malobrižnosti in nezavednosti naših gospodarjev pripisati, ako delajo agenti dobro kupčijo po deželi. Zavedni gospodarji ne potrebujejo nobenih agentov, ker vedo, da se dobe te potrebščine pri domačih trgovcih ali se pa dosti ceneje naroče pri kmetijskih podružnicah in kmetijskih združenjih. Zlasti kmetijski stroji, kakor slamoreznice, mlatilnice itd. se dobe na ta način veliko ceneje, kajti taka kmetijska društva so poklicana, da pomagajo in posredujejo nakup potrebnih strojev, kakor je tudi po drugi strani resnica, da dovoljujejo razne tovarne takim društvom prav rade potrebne popuste pri prodaji strojev. Treba se je gospodarjem le obrniti do kmetijskih združenj in stvar je rešena brez agenta. — Pri tej priliki imamo pa še nekaj v mislih. Pri nas se branijo gospodarji pristopati h kmetijskim društvom, češ, da ne potrebujejo berila in da jim je preveč plačati 4 K na leto, če tudi pridobe s tem razne druge ugodnosti, zlasti tudi pravico do cenejše dobave kmetijskih potrebščin in strojev. Kolika kratkovidnost, če pomislimo, koliko denarja se večkrat po nepotrebnem zavrže za tožbe, dragocene stroje itd. Naš kmet se boji plačati društvu 4 K na leto, agentu plačati za kak stroj po 10 ali 20 K preveč, to mu pa ni predrago! Take so naše razmere! Po drugih krajih se stroji združnim potom kupujejo in zato ceneje dobe, pri nas pa mora agent na deželo, da gredo stroji v denar. Tako majhna je naša zavednost! —r—

Zakaj je čebelarstvo po Dolenjskem tako opešalo?

Čebelarstvo je v pretečenih 30 letih po Dolenjskem jako opešalo, v dostih krajih kar skorej izginilo. Le tam, kjer se nahajajo hoste z reso ter obilnim lipovim in kostanjevim drevjem, je še pomenljivo. Povsod drugod nahajajo se, pač tudi prav pogosto še čebelnjaki, a so prazni že leta in leta. Vzrokov je več. Prvi in poglobitni vzrok utegne biti pač ta, da so se v teku let podnebne razmere za čebelarstvo neugodno spremenile. Ob času, ko potrebuje vsak panj, oziroma ko potrebuje vsako ljudstvo najugodnejšega vremena za naglo množitev, vlada navadno kaj neugodno vreme. Koncem aprila, začetkom maja, torej ravno pred rojenjem, nastaja vsako leto med 10. in 11. uro zjutraj silni zapadni veter. Ta veter traja potem do 3., 4. ure popoldan, in pomeče na tisoče čebel na dan na tla, katere

se več ne vrnejo v panjove. Tako je potem ob te čebele, je pa tudi doma ob velik del zalege, za katere valenje ni dovolj čebel valjivk. Takih vetrov, kateri kar po več tednov dan za dnevom trajajo, v prejšnjih časih pač ni moglo biti, kajti sicer bi bili že takrat kmetovalci izgubili veselje do čebelarstva, kakor ga mora skoro sleherni dandanes izgubiti. Človek pričakuje rojev, pa jih le noče biti, ker se ljudstva, namesto da bi se jako množila — manjšajo, in starci vsled neugodnega izvalenja zalege po rojenju še konec jemljejo. Drugi vzrok, da je čebelarstvo po Dolenjskem v zadnjih 30 letih opešalo, je pa gotovo v tem, ker se je vpeljalo sivo, francosko ajdo, opustilo pa staro, domačo, črno. Siva ajda ni niti približno tako medena, kakor je črna, in zato ni več takih, medu bogatih letin, kakoršnih smo jih bili v prejšnjih časih vajeni. Še panjev ne napolnijo čebele skoraj nikoli do kraja z medom, kje šele škatle, katere se je v prejšnjih časih vrhu panjev povezovalo. Končno pa tudi med in vosek tistih cen več nimata kakor sta jih v prejšnjih časih imela. Povsem tem ni nikako čudo, da je čebelarstvo po Dolenjskem v poslednjih 30 letih tako opešalo. —1—

Politični pregled.

Presvitli cesar se poda prve dni septembra k velikim vojaškim vajam v Dalmacijo. Zadnje čase obračajo vojaški krogi vedno več pozornosti na jug. Zneko mrzlično hitrico zidajo ob italijanski meji trdnjave in se vrše v obmejnih krajih velike vojaške vaje. Tudi Italijani se pridno gibljejo, in skoraj bi človek vprašal, ali bo vojska, ko oboji tako hite z utrjevanjem in pripravami. Menda bo cesar obiskal to pot tudi Trebinje, glavno mesto Hercegovine.

Koroški Slovenci so začeli delati zgago, češ ker niso mogli naši poslanci Korošcem pridobiti družega slovenskega mandata, pa smo zoper vso volivno preosnovo in tudi na III. katoliški shod v Ljubljano ne pridemo. Vnel se je v tej zadevi hud prepir v listih, a cela stvar diši po zavratnem strankarstvu. Celo nemški poslanci so dali našim pričevanje, da niso mogli več doseči kolikor so dosegli v zadevi Korošcev. Čemu cepiti moči in sejati prepir? To nam je le v škodo in sramoto.

Na Nemškem so prišli na sled velikim sleparijam in goljufijam, katere je zakrivil nek major, ki je imel armado preskrbovati z raznimi potrebščinami. Nekaj podobnega so izsledili tudi na Angleškem, koder so za časa burske vojske višji častniki oškodovali državo za velike vsote, seveda, sebi v prid.

Precej nevarno je obolel turški sultan.

Pisano se gledajo nekaj časa sem Američani in Kitajci. Američani se pripravljajo na vojsko. Gre se radi kupčije in trgovine.

Na Ruskem je vedno hujše. Rop, umori z bombami, napadi, punt vojakov, to se kar vrsti. In dan za dnem pridejo na sled kaki zaroti ali najdejo veliko število bomb in družega orožja kje skritega. Uporne vojake so v dveh mestih ukrotili le z največjo silo in jih mnogo obsodili na smrt. Uprli so se tudi mornarji na vojnih ladijah. Čuli so se tudi glasovi, da hoče car odstopiti ali pa pobegniti iz Rusije. Sploh, zmeda je nepopisna, upanja pa nič, da bi se te razmere ure-

dile mirnim potom, prej ali slej bo nastala velika revolucija.

Dolenjci, na III. slov. katoliški shod!

Najpomembnejše zborovanje na Slovenskem bo letos III. slovenski katoliški shod v Ljubljani dne 26., 27. in 28. avgusta. Bogati, jako zanimivi spored III. slovenskega katoliškega shoda je sledeči: V soboto dne 25. avgusta v „Unionu“ pozdravni večer s koncertom; v nedeljo 26. avgusta zbirališče v „Alojzijevišču“, slovesni sprejem društev. Ob 9. uri dopoldne daruje sveto mašo v „Alojzijevišču“ goriški nadškof Fr. Sedej; ob $\frac{3}{4}$ na 10. uro veliko zborovanje; ob 3. uri popoldan občni zbor „Slovenske kršč.-socijalne zveze“ v „Alojzijevišču“; ob 4. uri popoldan velika ljudska veselica v „Unionu“. — V ponedeljek 27. avgusta: ob 8. uri dopoldne sv. maša v stolni cerkvi; ob $\frac{1}{2}$ 9.—1. in od 2.—4. ure popoldan zborovanja odsekov. V dvorani „Slov. kršč.-soc. zveze“ zboruje cerkveno-političen odsek, v mali dvorani „Uniona“ književni odsek, v veliki dvorani „Uniona“ socijalni odsek in v dvorani „Rokodelskega doma“ organizacijski odsek; ob 4. uri popoldan zborovanje „Leonove družbe“ v mali dvorani „Uniona“; ob 5. uri popoldan sklepajoče zborovanje v veliki dvorani „Uniona“; ob $\frac{1}{2}$ 6. uri popoldan prvo slavnostno zborovanje. Govorili bodo dostojanstveniki, gostje in zastopniki raznih stanov. Glavni govor bo: „O verski zadevi in javnem življenju.“ Sledi zabavni večer s petjem in godbo. — V torek 28. avgusta: Ob 8. uri dopoldne v stolnici sv. maša; ob 9. uri dopoldne v veliki dvorani „Uniona“ drugo slavnostno zborovanje, na katerem so glavni govori: „Katoliška politika v Avstriji“, „Književnost“, „Socijalna izobrazba“ in „Inteligenca in katolištvo“; ob 3. uri popoldne tretje slavnostno zborovanje z govori: „Organizacija“, „Socijalno delo“, „Delavski stanovi in katoliška ideja“ in „Slovenski katoliški kmet“; ob 7. uri slavnostni komerz „Slov. dijaške zveze“ v „Unionu“. Vstopnina k trem slovesnim zborovanjem na katoliškem shodu znaša 2 K.

Ta III. slovenski kat. shod ima trojni namen: manifestacija, demonstracija in organizacija. Katoliška zavest, katere tako silno manjka v javnosti, naj se s tem poživji in okrepi, odločni in zavedni naj se utrdijo, omahljivim zbistre pojmi, da premagajo strah pred ljudmi in pristopijo v vrste naših bojevnikov. In naši nasprotniki ter sovražniki naj vidijo, koliko nas je. Štanjerci pridejo s posebnim vlakom. Bržčas tudi Gorenjci in Goričani, samo Korošci se nekaj kujajo. To bo torej res vseslovenski katoliški shod. Spoznali se bomo tako med seboj in se drug pri drugem marsičesa naučili. Videli bomo, kako zastajamo mi Dolenjci v pravem narodnem delu ter se tudi medsebojno združili še tesneje, da tvorimo eno celotno nepremagljivo armado v boju za vero in narod, cerkev in domovino. Katoliški Nemci obhajajo letos 56. katoliški shod in ravno ti shodi so jih storili močno in mogočno stranko v nemškem državnem zboru.

Kdor koli utegne, pohiti v nedeljo 26. t. m. v Ljubljano na katoliški shod. Oglasila se vsprejemajo do 16. t. m. pri župnih uradih, koder se dobé tudi druga natančnejša obvestila.

Dolenjci, na katoliški shod! Da nam ne bodo spet očitali naši sodeželani, da smo zaspanci, ki ne vidijo preko svojih vinskih goric!

LISTEK.

Poškodovana slika.

(Prosto po Krištofu Šmidu.)

(Dalje.)

Ko se je spet vrnila pomlad v deželo, reče mati svojima hčerama: „Otroka, vajine poletne obleke postale so vama pre-majhne, tudi so že precej ponošene. Nekaj denarja nam je ostalo in sicer ravno toliko, da vama morem kupiti novih oblek.“ Dala jima je privarčevani denar in rekla: „Kupite si potrebnega blaga, izgotovile pa si boste obleko same.“

Kajpada ste bili obe zelo veseli materine radodarnosti. Dolgo časa ste se prav resno posvetovali, kakšno barvo naj si izberete ali vijoličasto, sivo, zelenkasto, rožnato. Ko ste se srečno zedinile v tem za nju važnem vprašanju, napravile ste se na pot.

Ko greste mimo neke velike lepe hiše, zapazi Milica na vratih lepak, ki je oznanjal, da se bodo v tej hiši to in to uro prodajale na dražbi razne slike. Kot hčeri slikarja ste silno ljubili podobe. „Pojdive notri,“ reče Milica, „kupile seveda ne bove nič, le ogledati si hočeye lepe slike; to vendar nič ne stane.“ Ponižno in boječe stopite v dvorano, v kateri je bilo nekaj gospodov in tudi več prav krasno oblečenih gospe. Milica in Lojzika ste ostali takoj pri vratih in nihče ju ni opazil.

Pravkar je zaklical sodnijski sluga: „Pokrajinska podoba od slikarja Poljčana, v zlatem okvirju! Deset goldinarjev! Prvič!“

„Deset goldinarjev trideset krajcarjev,“ se oglasi nek debel gospod.

Dekleti niste nič več mislili na novo obleko in Milica zakliče s tresočim glasom: „Deset goldinarjev šest in trideset!“

Več gospodov in gospe se je ozrlo, odkod pride ta nežni, boječi glas. In ugledali so borno oblečeni deklici, ki ste stali daleč zadaj, tako, da ste komaj mogli razločiti sliko. Ko ste videli v se uprtih toliko očij, ste prebledeli, potem zarudeli ko mak. A oni debeli gospod se niti ne ozre ne, ampak zakliče. „Deset goldinarjev osem in štirideset krajcarjev.“

„Enajst goldinarjev“, zavpije Milica.

„Moj Bog“, reče prijazna gospa, „to ste hčeri slikarja Poljčana, pustimo jima podobo in nikar ne dražimo dalje.“

Vsi so bili ginjeni in so hvalili rajnega očeta, ter častili hvaležno ljubezen otrok. A oni sluga kliče: „Enajst goldinarjev, prvič, drugič, tretjič!“ Potem pokliče Milico in ji izroči podobo. Milica pristopi k dolgi mizi in položi nanjo tolarje, ki so jima jih dali mati za novo obleko. Le en tolar ji je še ostal v žepu.

„Srečo pa imate, prav zares“, pravi debeli gospod, „da niste hči onega slikarja, ne bil bi pustil podobe in jo gnal do dvajset goldinarjev.“

Vsi so ji čestitali in Milica je vzela sliko, ki ni bila posebno velika, pod pazduho, ter hitela vsa vesela iz dvorane, sestra Lojzika pa za njo.

„O preljuba mati“, je zaklicala, ko je stopila v malo, pa snažno sobo, „kako veliko srečo sve imele! Želja, ki si jo gojila že tako dolgo, je izpolnjena. Glej, tu je slika, ki jo je naslikal naš rajni oče.“

Mati je ogledovala sliko dolgo časa, slednjič pa je zajokala samega veselja a tudi britkosti. „Da“, je rekla, „to je slika od njegove roke. Ne vem se sicer spominjati, da bi jo bila kedaj videla, a dobro poznam način njegovega slikanja in mešanja barv. Prav lepo pokrajino nam predstavlja v prelepi luči večerne zarje. Pa, dekleta, kako je prišla ta slika v vajine roke?“

Milica je povedala sedaj vse natanko in rekla slednjič: „Lojzika in jaz sve zadovoljni s starimi poletnimi oblačili, samo da sve vam, preljuba mati, napravile malo veselja in imamo tak zaklad v naši sobi, katerega ne bi dale za ves ljisp sveta.“

„Ve ste dobre hčere“, reče mati solznih očij. „Hvala Bogu, da mi je dal doživeti to veselje! Bog, ki nam daje veselja, nam tudi najpotrebnejšega ne bo odtegnil. Ta slika pa naj bo najlepše okrasje naše sobe, takoj jo bomo obesili; višje jo cenim, nego celo zbirko slik. Vesela sem jo na vso moč. A še več veselja mi napravlja vajina ljubezen do rajnega očeta in vajina skrb zame.“

Pogosto so stale vse tri pred sliko in jo ogledovale; bila jim je to prava zabava po napornem delu. Kadarkoli so se vrnili iz kakega izprehoda, vedno so še postali doma pred to sliko in jo ogledovali ter primerjali pokrajino, ki so jo videle na izprehodu z ono, ki jo je predstavljala ta slika.

V začetku prihodnje pomladi pride materi poročilo, da je neka njena prijateljica udova uradnika, ki je bivala zunaj na deželi, prav nevarno obolela, in da jo želi še enkrat videti, predno umrje. Precej v jutru družega dne se odpravi mati na pot, hčeri pa ste jo spremili daleč ven iz mesta. Mati jima je dala še nekaj denarja, ter jima naročila, naj gospodarite varčno, ter se lepo držite doma. „Pred tremi dnevi me nikakor ne bo domu“, reče pri slovesu, „ker vem, da mi ima moja prijateljica marsikaj povedati. Pač žalostna pot zame, ker je grem obiskat zadnjikrat; zelo slaba je namreč. Molite za smrtnonevarno bolno, da ji Gospod Bog podeli srečen konec. Vedve pa bodite pridne doma, da bom z vama zadovoljna in najdem saj nekaj tolažbe doma.“

Se poljubi ju in ločile so se.

(Konec sledi.)

Domače vesti.

(Duhovske vesti.) Umeščen je bil 30. julija č. gosp. Martin Kerin na župnijo Boštanj.

(Umrlo) je v Ljubljani gospa Josipina Rosmann roj. Kralj. Njeno truplo se je prepeljalo v Novo mesto. Kako vsestransko je bila pokojnica priljubljena, je dokazal njen pogreb, ki je bil naravnost sijajen. Blaga pokojnica si je tacega zaslužila s svojim značajem in dobrotljivim srcem. Reveži in sirote jo bodo jako občutljivo pogrešali. Bila je pa pokojnica tudi vzor krščanskih ženâ. Naj počiva v miru! - Dne 12. avgusta pokopali smo pa Marijano Hladnik roj. Sever, dobro ženo našega spoštovanega cerkovnika in skrbno mamico gosp. Ig. Hladnika. Pokojnica dosegla je nenavadno starost 82 let. Za krsto sledila je velika množica pogrebcev, iz vseh slojev mestnega prebivalstva v dokaz, da je bila pokojna mama obče znana in čislana. Naj jej sveti rajska luč!

(Poročil se bo) dne 23. t. m. v Pragi gosp. Josip Germ, c. kr. gimn. učitelj v Novem mestu, z gđc. Ruženo Pavloušek. Bilo srečno!

(Ženska bolnica v Rudolfovem) Deželni odbor je potrdil zgradbo ženske bolnice na njivi g. A. Poznika pod šancami. Stavba se bo v kratkem razpisala pod tem pogojem, da se še letošnjo jesen začne z izkopavanjem temeljna.

(Mestna hranilnica) v Novem mestu. V mesecu juliju 1906 je 232 strank vložilo 96.908 K 72 h. 255 strank vložilo 154.633 K 69 h, torej manj vložilo 57.724 K 97 h. 13 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 9.920 K. 200 menic se je eskomptovalo za 67.617 K. Stanje vlog 2.844.615 K 63 h. Denarni promet 544.519 K 78 h. Vseh strank bilo je 1003.

(Hranilnica in posojilnica) za Kandijo in okolico (reg. zad. z neom. zavezo) imela je meseca julija 1906 prometa 178.049 66 K. Vložilo je 102 strank 60.063 85 K; dvignilo 113 strank 21.609 72 K. Posojil je bilo danih 52. strankam 37.204 — K; a vrnilo je 96 strank 11.169 77 K.

(Zahvala.) Odhajajoč nazaj v Ameriko se tem potom prav vljudno zahvaljujem za vso prijaznost in vljudnost, ki so mi jo za časa mojega bivanja v stari domovini tako obilno izkazovali mnogoštevilni prijatelji in znanci, od katerih se nisem mogel osebno posloviti in se jim spodobno zahvaliti. Bog Vas živi! Jožef Knafeljč, duhovnik v Šmihelu pri Novem mestu.

(Izvanredni občni zbor) „Kmetске posojilnice in hranilnice v Mirni peči“ bo dne 26. t. m. ob polu 4. uri popoldne. Dnevni red je sledeči: 1.) Sprememba pravil. 2.) Volitev enega člana v načelstvo.

(Postajališče Boštanj) je otvorjeno na dolenski železnici.

(Posvečevanje altarjev.) Dne 19. t. m. posvetil bo prevz. gosp. knez in škof dr. Anton Bonaventura Jeglič dva nova stranska altarja v frančiškanski cerkvi v Novem mestu, namreč altar sv. Antona in sv. Frančiška Serafinskega. — Ukusno, umetno in lično izdelana altarja sta delo znanega kamnoseka g. Felixa Toman-a iz Ljubljane in močno povzdigneta že itak jako lepo notranjščino samostanske cerkve. Gosp. P. Otokar, gvardijan, ki si je mnogo prizadejal za olepšavo te cerkve, je tudi s tema novima altarjema pokazal svojo gorečnost za lepoto hiše Božje.

(Koncert v Dolenjskih Toplicah.) V nedeljo je koncertovala zopet novomeška družba (razun gosp. kapelnika, samo privatni gg. igralci) v salonu knežje restavracije. Koncerta se je udeležilo mnogo kopaljskih gostov, pa tudi gostov iz Novega mesta in okolice.

(Izgubil je) nekdo na vrtu Jelenčeve gostilne v Bršljinu 4 K (dva srebrnjaka po 1 gld.) dobiti so pri vikarju. Ako se lastnik ne oglasi do 18. t. m., gre denar v puščico Vincencijske družbe.

(Slovenska posojilnica) v Št. Jerneju je darovala za zgradbo gasilnega doma tukajšnjemu prostov. gasilnemu društvu 100 K, za kar se tem potom društvu prisrčno zahvaljuje. Dal Bog mnogo posnemalcev! Odbor.

(Toča) je 4. t. m. hudo pobila krog Št. Ruprta, Bele cerkve in v Grčevju poleg Trške gore, ter posamič marsikje po Dolenjskem.

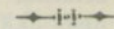
(Požar v Desincu) Iz Črnomlja se nam piše: Dne 8. avgusta je nastal v vasi Desinc v župniji Črnomelj iz dosedaj neznanih vzrokov požar. Vsled suše in pomanjkanja vode je uničil v pol uri sedmim gospodarjem njih hiše in vsa gospodarska poslopja. Ogenj se je razširil s tako silo, da so s težavo rešili le živino, ostalo pa z vsemi poljskimi pridelki je bilo v malo časa v razvalinah. Nesreča je večja, kot si jo človek ogleda na mestu. V zadnjih par letih so si bili prenovili vsa gospodarska poslopja: po denar so šli v Ameriko, tudi v posojilnico, komaj so delo dobro odložili, je že prišla nesreča. Ostalo ni družega, kakor razpadajoče zidovje in kupi pepela. Brez strehe in živeža gledajo s strahom in obupom v žalostno bodočnost. Edino upanje stavijo na dobra srca, od katerih pričakujejo podpore. Dvakrat da, kdor hitro da! Ne pozabite človekoljubi nesrečnih Belokranjcev. Vsak milodar, še tako majhen, bo dobrodošel. „Odpri srce, odpri roke, otiraj bratovske solze.“ V imenu pogorelcev: Mestni župni urad v Črnomlju, 9. avgusta 1906. Leopold Podlogar, kaplan, mesto odsotnega g. župnika.

(Za III. zasedanje porotnih obravnav), kateere se bodo pričele 27. avgusta 1906 pri tukajšnjem okrožnem sodišču, izžrebani so glavnim porotnikom naslednji gospodje: Karič Franc, pos., Brinje; Rueh Franc, pos. in klepar, Kostanjevica; Majcen Ignac, pos. in gost., Mokronog; Straus Fr., pos., Toplice; Gmeiner Emil, pos. in gost., Radeče; Marolt Jožef, pos. in gost., Leskovec; Ostermann Matija, pos. in župan, Banjaloka; Sladič Franc, pos., Kostanjevica; Verderber Jožef, pos. in gost., Kočevje; Oražen Jakob, pos. in ključ., Ribnica; Zirc Anton, trg., Črnomelj; Rus Janez, pos. in trg., Travnik; Fortuna Janez, pos. in trg., Zatičina; Tomitsch Jožef, pos. in urar, Kočevje; Rebolj Franc, pos. in trg., Gmajna; Jaklitsch Janez, pos. in gost., Mosvald; Lang Franc, pos. in pek, Radeče; Kresse Anton, pos., gost. in župan, Šalka vas; Ruper Ivan, pos. in trg., Sv. Križ; Mucha Anton, pos. in trg., Metlika; Jaklič Janez, pos. in gost., Osredek; Likan Matevž, pos. in gost., Radeče; Černc Stefan, pos., Pustigradec; Schober Andrej, pos., Laze; Jerman Janez, pos. in župan, Sadinjavas; Rus Ivan, pos. in trg., Breže; Zaman Anton, pos., Dobruškavas; Košak Jožef, pos., Mirnapeč; Novak Anton, pos. in trg., Videm; Bukowitz Jožef, pos., Kleče; Končina Janez, velepos., Gorenjavas; Grill Franc, pos., Poljane; Mandelj Franc, pos., Farskikal; Mervar Franc, pos., Cvibelj; Zupančič Franc, pos., Mokronog; Ocepek Jakob, pos. in gost., Škofja Riža. — Nadomestnim porotnikom so izžrebani naslednji gospodje: Košiček Jožef, pos., Klemenčič Franc, pos., Murgelj Franc, pos. in kolar, Agnitsch Andrej, pos. in klepar, Rudolfovo; Bon Fr., pos. in mlinar, Gotnavas; Jakše Martin, pos., M. Škrjanče; Strumbelj Franc, pos. in trg., Vavtavas; Derčar Anton, pos., Sela; Grašič Franc, pos., Gotnavas.

(Današnji list)-obsega deset strani.

(Živinoreja in *mlekarstvo.*) Navodilo zadržnikom slovenskih mlekarov. Spisal Anton Pevc, mlekarski izvedenec. Lična knjižica; izvirna po svoji vsebini in po svoji obliki in okrašena z mnogimi slikami, boče dobro došla vsem kmetovalcem. Ni že v nji ono dolgočasno razlaganje enoinistega predmeta, ki napolnuje enolično cele strani in vtrudi bralca že pri samem pregledu. Zbrano je v nji vse, kar mora vedeti napredni živinorejec, ki se peča z mlekarstvom, a zbrano je le jedro vsake stvari, ki je vedno primerno pojasnjeno z lepo sličico ali kratko praktično tabelo. Osobito nas zanimata v nji sliki modernega hleva, holandski in danski sistem. Tabela o kemični sestavi in vrednosti posameznih živil krmljenih v praktični živinoreji, ki izide v tej knjižici prvokrat v slovenskem jeziku, je prav razvidno in originalno sestavljena, tako da je vsakdo primoran jo prečitati vseskozi. Tabeli sledi pojasnilo, kako se žival hrani v splošnem in nekaj praktičnih vzgledov krmljenja govede in prašičev. V tretjem odstavku „o molži in ravnanjem z mlekom“, nam pisatelj predločuje pravila in pomen čiste molže in vzroke, da se mleko kvari. Omenjamo tudi res praktične vzgledske o kmetijskem knjigovodstvu. Zaključuje pa pisatelj z „dobrimi nasveti“, ki sami mnogo več povejo, vsaj pri prostemu kmetiču, nego vsa obširna in učena knjiga. O priročnosti te knjižice se boče vsakdo sam najbolje prepričal; ni je nam treba naprej hvaliti. — Dobiva se v Dragotin Hribarjevi knjigarni v Ljubljani. Cena knjigi je 1 krona, s poštnino 10 vinarjev več. Pri naročbi na 100 izvodov se jih dobi 10 po vrhu.

(Silvin Sardenko, Roma.) S to zbirko pesmij je pokazal naš znani lirik, ki biva že dalj časa v Rimu svojo izredno pesniško nadarjenost. Vsebinsko in namen teh nežno-čutnih pesmic nam prav dobro predločuje globoko zasnovana umetniška naslovna slika po izvirniku akademičnega umetnika g. I. Vavpotiča. Cena K 2.—, elegantno vezano K 3-20, s poštnino K 3 32. Založila Katoliška bukvarna v Ljubljani. Dobiva se tudi v trgovini J. Krajec nasl. Kdor si hoče razvedriti glavo in srce ter uživati kaj zares lepega, sezi po tej zbirki. Za bolj priproste bravce pogrešamo primerne „tolmača“.

Gospodarske stvari.

— (Važno za konjerejce.) Ob priliki premovanja konj v Št. Jerneju na Dolenjskem dne 1. septembra t. l. se bodo od posebne komisije nakupovali konji za c. in kr. vojno. Ob tej priliki se boče tudi razdelilo več daril onim posestnikom konj, od katerih boče ta komisija mogla konje za vojno kupiti. Konjerejski odsek s tem vse konjerejce obvešča ter jih spodbuja, da ta dan svoje konje, in sicer ne le plemenske kobile, ampak tudi druge kobile in pa valahe (skopljenice) v Št. Jernej pripeljejo. Naj se pripelje kolikor mogoče veliko konj, da se dotični komisiji pokaže zanimanje za rejo vojaških konj, ako ima ta resni namen na Kranjskem konje za vojno proti dobri plači kupovati. Konkurence se lahko udeleže vsi kranjski konjerejci, ki imajo za vojaštvo sposobne konje in ne le oni krškega in novomeškega okraja. Želi se prav mnogobrojne udeležbe.

— (Mlekarska posoda, latvice i. t. d.) so najbolj trpežne, ako so izdelane iz dobro pocinjene železne ploščevine. Taka posoda je najbolj trdna in najbolj snažna. Res da stane taka posoda nekaj več, ali zato je tudi več vredna. Lesene kabelce (žehtarje, golide) se ne dajo tako dobro znažiti in se morajo tudi bolj skrbno sušiti. V razpoke in raze lesa zaide rado mleko, ki ostaja notri in se kisa. Taka posoda dobi zaradi tega le prepogosto neugoden duh. Lončene latvice se tudi ne dajo tako dobro snažiti; razun tega se rade ubijejo. Mlekarsko posodo je treba skrbno snažiti po vsaki rabi in sicer z vročo vodo. Nato je splakniti posodo še s čisto mrzlo vodo. Tako oprana posoda naj se postavi na zračnem prostor, da se suši. Najbolj jo je postavljati ven, na zračnem kraj, pa ne blizu gnojnišč ali svinjakov.

— (Njiva polna osata) je zmeraj žalostno spričevalo za dotičnega poljedelca. In tega plevela se nahaja pri nas več ko dosti. Zadnjič sem videl njivo, ki je bila tako polna osata, kakor bi ga kdo nalašč sejal! Kaj res ni mogoče za-

tirati ta nadležni plevel, ki dela toliko škode? Da, ali treba je resne volje! Osat se zatira na več načinov. Odvrčamo ga s čistim namenom, s pridelovanjem okopavin in z dobrim kolo-barjenjem. Zatiramo ga pa s pletvijo in s sežiganjem rastlin, kadar so v cvetju in kadar gredo v seme. Osat se silno rad raznese in razplodi s semenom, zato je napravo semena preprečiti. Pri pletvi je paziti nato, da se izdere s korenino, ker je trpežna in silno trdoživa.

— (Kmetijska razstava v Zagrebu.) Deželna vlada v Zagrebu priredi meseca septembra veliko kmetijsko razstavo, ki bo trajala cel mesec in ki bo tudi za nas v marsičem zanimiva in podučna. Razstavljeni bodo najraznovrstnejši kmetijski proizvodi in pridelki, razni novodobni pripomočki za povzdigo kmetijstva, kakor kmetijski stroji, krmila, umetna gnojila itd. Poleg stalne razstave, ki traja od 1. do 30. septembra, prirede se tudi razne začasne razstave živine, sadja, grozdja, kuretine itd. in sicer po tem le redu: Od 1. do 5. septembra razstava zgodnjega sadja; od 5. do 7. čebelarska in pasja razstava; od 10. do 13. vinska razstava; od 15. do 19. razstava goveje živine, konj, prašičev, ovac, koz in kuretine; od 20. do 25. razstava sadja in grozdja; od 22. do 28. razstava sladkovodnih in morskih rib. Ves ta čas traja tudi stalna vrtnarska, sadjarska in vinarska razstava. Najzanimivejša za naše gospodarje bo razstava v času od 15. do 25. septembra, ko bo razstavljena živina, grozdje in sadje. Zeleti je, da se tudi z Dolenjske udeležijo gospodarji te razstave, ki obeta biti po sedanjih pripravah velezanimiva in poučna. Zagreb ni daleč, je lepo moderno mesto, ki bo nudilo obiskovalcem gotovo vse, kar je mogoče pri takih prilikah.

— (Setev zelene turščice.) Zelena turščica je za naše kraje važna, če hočemo pridelati kaj več krme, in sicer zaradi tega, ker jo lahko sejemo po strnišču. Zelena turščica zraste hitro, daje bogate pridelke in zaleže ravno o času, ko zmanjkuje druge zelene krme. Pri nas jo mnogi gospodarji radi sejejo po strnišču, a vredna je, da se prideluje še v večji meri za pozno zeleno krmljenje. Pri zeleni turščici je glayna stvar, da jo sejemo na dosti močno zemljo in da jo ne sejemo pregosto. Pregosta setev ostane nizka in zbledi. Na mernik posetve naj se porabi 15 l semena. Za setev zelene turščice se močno hvali in priporoča ameriška turščica „konjski zob“ po imenu, ali izkušnje uče, da ni naša domača turščica nič slabša.

— (Pridelovanja cepljenih trt) se je poprijela letos v večji meri kmetijska podružnica v Novem mestu. Zgradila je v ta namen tudi posebno silnico, kakor jih imajo po drugih vinorodnih deželah. Pocepilo se je vsega skupaj 58 000 trt, vse na riparijo portalis in s cepiči sort, ki se za naše kraje najbolj priporočajo. Zadnje dni si je ogledal to trtnico, zastopnik ministrstva, višji vinarski nadzornik g. Kurmann, ki se je o celi napravi in o dosežanjih vspehiv prav pohvalno izrazil. Naše vinogradnike pa opozarjamo že danes na to dejstvo, da bo imela podružnica dosti cepljenk za spomladno saditev na prodaj in da bo najbolje, ako bodo gospodarji že jeseni naročili potrebne trte.

Razne stvari.

* (Kako se odpravi mravlje.) Ako zahajajo v kako sobo ali shrambo mravlje, ni ga boljšega sredstva za pregnati, kakor je to, da se položi tja par listov paradajznika (paradajzov). Te rastline se ne loti nikak mrčes in tudi mravlja jo tako sovraži ali se je pa boji, ker takoj pobegne kakor hitro se je dene v njeno bližino.

* (Kurja očesa odpravi se) z uporabo tako zvanega Luserjevega flajštra. Ako se ga na kurje oko prilepi ter potem na istemu teden dni pusti, izbrska se prav lahko kurje oko z nohti, in to brez bolečin. Prodaja se pa ta flajšter po vseh lekarnah.

Naznanila mestnega magistrata.

(Seja občinskega odbora) v Rudolfovem z dne 31. julija 1906. Gospod župan kanstatu'e sklepčnost odbora, otvori sejo, imenuje kot overovatelja zapisnika današnje seje gosp. Jacaza in g. Smoleta, ter preide k dnevnemu redu. — 1. Čitanje zadnjih sejnih zapisnikov z dne 4. maja 1906

št. 743 in z dne 4. julija 1906 št. 1042. Zapisnika se prečitata in odobrita — 2. Poročilo finančnega in gospodarskega odseka o dopisu c. kr. okr. glavarstva glede nove zgradbe za državno gimnazijo V imenu finančnega in gospodarskega odseka poroča g. dr. Slanc sledeče: Prebere dopis c. kr. okrajnega glavarstva z dne 20. julija 1906 št. 18871. Na to poročilo obširno v zadevi nove stavbe za c. kr. višjo državno gimnazijo v Rudolfovem ter povdarja, da sedanja stavba ne odgovarja več današnjim razmeram, ker, ako bi razredi bili večji, zamogla bi imeti novomeška gimnazija tudi večje število učencev. Na to predlaga, da mestni zastop sklene sledeče. 1.) Da se sklep občinskega odbora z dne 2. marca 1903 razveljavi, kateri se je glasil, da je mestna občina pripravljena naučnemu ministerstvu brezplačno odstopiti prostor za zgradbo višje gimnazije v Rudolfovem. 2. Sklene se, da mestna občina prispeva za novo zgradbo c. kr. višje državne gimnazije v Rudolfovem zaesek 50.000 K, beri: petdesettisoč kron proti temu, da se sedanje staro poslopje, v katerem poslopju ima mestna občina servituto za IV. razredno deško ljudsko šolo, izroči mestni občini v last. — 3.) Glede prostora, na katerem bi se imelo novo poslopje c. kr. višje drž. gimnazije zidati, priporoča iz gmotnih kakor tudi iz higijeničnih ozirov kot najpriljavnejši prostor oni, v katerem je bila svoječasnno c. kr. okr. sodnja in je last justičnega erarja, kateremu pa danes skoraj nobenih dohodkov ne prinaša. Navzoči c. kr. okrajni glavar priporoča v svojem govoru, da naj mestna občina po svojih močeh prispeva za novo zgradbo c. kr. višje drž. gimnazije ter ob enem tudi obljubi, da bo od svoje strani storil, da se ta zadeva v korist Novega mesta pospeši. G. dr. Defranceschi praša g. župana, kaj je s svoječasnim sklepom v zadevi deputacije na Dunaj. G. župan omenja, da je svoj čas se obrnil na drž. poslanca g. J. Plantana in da je isti takrat odsvetoval, da bi se odposlala deputacija, da pa bo poročal, kedaj bi se imela ista odposlati. Na to g. dr. Defranceschi predlaga, da se ta sklep obnovi, ter izvolijo tri osebe, katere se imajo v zadevi c. kr. višje državne gimnazije v Rudolfovem podati na Dunaj ter potrebno ukreniti. Ob enem naj se tudi izdela natančno poročilo o gmotnem stanju mestne občine. G. župan priporoča predlog finančnega in gospodarskega odseka, na kar da vse tri gori omenjene sklepe na glasovanje, kateri se soglasno sprejmejo. Tudi predlog g. dr. Defranceschija glede deputacije se sprejme soglasno ter se v isto izvolijo gospodje: župan S. pl. Sladovič, Dr. Peter Defranceschi in Josip Ogoreutz. — 3.) Poročilo pregledovalcev računskega zaključka mestne hranilnice za l. 1905. Gosp. Morauc prebere poročilo pregledovalcev računskega zaključka za l. 1905, katero se vzame na znanje, ter se da upravnemu odboru mestne hranilnice absolutoriji. — 4. Volitev treh članov v občinski sirotinski svet V občinski sirotinski svet se izvolijo gg: Maks Bruner, Vajkart Gandini in Josip Mogolič. — 5. Prošnja g. Franc Košiček-a za povišanje priznane odškodnine vsled prašičje zaprtije. G. Morauc prebere prošnjo g. Franc Košiček-a ter naznanja, da znaša odškodnina po pogodbi 195 K. Z ozirom na to, da je prašičja zaprtija letos trajala skoz 3 mesece (februar, marec in april), v katerem času so se sejmovi res zdatno zmanjšali, se sklenu, da se g. Franc Košičku kot zakupniku šotornine in prostornine za l. 1906 izjemoma namesto 195 K odpiše 300 K. — 6. a) G. župan poroča, da je ljudska deška šola v Rudolfovem prenapolnjena ter da isto šolo obiskujejo tudi neušolani otroci iz okolice. Ker trpijo s tem mestni otroci, predlaga, da mestni zastop sklenu, da se krajnemu šolskemu svetu naroča, da v sporazumljenju s šolskim vodstvom za vsaki razred določi gotovo število otrok in sicer v prvi vrsti se imajo sprejeti vsi domači, otroci iz okolice pa le, v kolikor prostori dopuščajo, ker je nedopustno, da bi mestni otroci trpeli na zdravju zaradi stiske. Ta predlog se soglasno sprejme. b) Poročilo starešinstva in ubožnega odseka o podelitvi Dolhof-ove ustanove in o prošnjah za podpore. Dolhof-ova ustanova se je podelila sledečim: Žagar Mariji, Hočevnar Amalji, Falkner Franc sen., Andrej Pavli, Andrej Mariji, Jazbec Mihi, Jazbec Janezu, Papež Mariji, Sajovic Neži in Papež Jeri. Mesečna podpora se je podelila Pavli Andrej in Mariji Andrej ter Franc Falknerju sen., vsakemu po 6 K od 1. septembra počenši. Na to g. župan sejo zaključči.

Tržne cene dne 13. avgusta 1906 v Rudolfovem.

Imenovanje	Hektl. po		Imenovanje	Hektl. po	
	K	h		K	h
Šenica	14	96	Leča	12	36
Rž	13	—	Bob	10	40
Koruza	11	71	Ajda	10	40
Oves	7	80	Proso	12	36
Ječmen	10	40	Soršca	13	—
Krompir	5	20	Lan	—	—
Fižol	12	36	Jajca po 8 za 40 vinarjev.		
Grah	12	36			

Loterijske številke.

TRST, 4. avgusta	71	18	22	89	36
GRADEC, 11. avgusta	25	86	61	51	79

Razglas.

E 304/6
10

V pondeljek 3. septembra t. l. dopoldne ob polu jednajsti uri se bode pred mestno hišo v Novem mestu prodalo na javni dražbi 7 plehastih in 3 koloseus železnih ognjišč posamič ali skupno kupcem, ki bodo največ obljubili in kupnino precej plačali.

C. kr. okrajno sodišče v Novem mestu, oddelek II.,

dne 13. avgusta 1906.

(182-2-1)

Frančišek Papež naznanja v svojem in imenu svojih sinov Franja in Ivana vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Vsemogočnemu dopadlo, našo iskreno ljubljeno soprogo, oziroma mater, sestro in teto, gospo

Terezijo Papež roj. Zamida

danes, dne 30. julija 1906 ob 3/4 9. uri zjutraj, po dolgi, mučni bolezni, prevideno s sv. zakramenti za umirajočo, v 52. letu svoje dobe, poklicati v boljše življenje.

Pogreb drage pokojne bude v sredo 1. avgusta ob 5. uri popoldne na tukajšnje pokopališče.

Svete maše zadušnice se bodo brale v tukajšnji kapiteljski cerkvi.

Prerano umrlo priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Rudolfovo, 30. julija 1906. (175)

Zahvala.

Za vse mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja povodom nenadomestne izgube naše iskreno ljubljene soproge, oziroma matere, sestre in tete, gospe,

Terezije Papež roj. Zamida

izrekamo vsem dragim sorodnikom, znancem in prijateljem najtoplejšo zahvalo.

Osobito se zahvalujemo prečastiti kapiteljski duhovščini, č. o. frančiškanom in nekaterim gg. uradnikom, kakor tudi vsem, ki so drago rajnico spremili k večnemu počitku, ter sploh vsem, ki so blago pokojnico tolažile v njeni dolgotrajni bolezni, oziroma nam lajšali prebitko bolešt.

Rudolfovo, 2. avgusta 1906. Žalujoci ostali.

ZAHVALA.

Rodbini Rosmann-Kavčič izrekata ob izgubi predrage matere, oziroma stare matere in tašče, gospe

Josipine Rosman roj. Kralj,

za izkazano srčno sočutje povodom nje bolezni, za darovane vence, za izkazano poslednjo čast k večnemu počitku in za ginljivo petje najtoplejšo zahvalo.

Ljubljana-Novomesto, dne 9. avgusta 1906 (181)

Zahvala.

Družina Hladnik-ova izreka najprisrčnejšo zahvalo za mnogoštevilne tolažilne dokaze blazega sočutja o bolezni in o smrti, kakor tudi za jako častno udeležitev pri pogrebu naše drage stare matere, gospe

Marije Hladnik roj. Sever,

katera je v petek 10. avgusta, 82 let stara, po dolgi mučni bolezni mirno zaspala v Gospodu.

Rudolfovo, 12. avgusta 1906. (179)

IŠČEM HILAPCA

Prednost ima, ki je več vinogradstva. Letna plača 300 K. Službo nastopi takoj. Več pove upravništvo Dol. Novic. (172-0-2)

Razglas.

Vsled sklepa c. kr. okrajnega sodišča v Rudolfovem 6. avgusta 1906 šte. $\frac{154}{15}/6$ dovoljena prostovoljna dražba v zapuščino g. Valentina Oblak-a v Rudolfovem nahajajočega se drobnega blaga vršila se bode 17. avgusta 1906 od 9. do 12. ure in od 3. do 6. ure v hiši šte. 87. g. Katarine Oblak na glavnem trgu v Rudolfovem, pri kateri se bo prodalo blago skupaj za sodno ceno 2526 K 47 h ali više, ne pa pod ceno onemu, ki največ ponudi proti gotovemu plačilu kupnine.

Rudolfovo, dne 10. avgusta 1906. (180)

Dražbeni oklic. Op. št. E 328/6

7

Po zahtevanju Jožeta Hönigmana v Toplicah zastopanega po dr. Slancu, bo dne 28. avgusta 1906 dopoldne ob 10. uri pri spodaj oznamenjeni sodnji, v izbi št. 6. dražba zemljišč pod vl. št. 257 $\frac{1}{2}$, 508 in 922 k. o. Podturn.

Nepremičninam, ki so prodati na dražbi, so določene vrednosti na 750 K, 409 K 05 h in 336 K 60 h, skupaj 1445 K 65 h.

Najmanjši ponudek znaša 466 K 67 h, 272 K 70 h in 224 K 40 h, skupaj 963 K 77 h, pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje, ki se ob jednom odobre in listine, ki se tičejo nepremičnin (zemljiško-knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitvene zapisnike itd.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjenem sodišču v izbi št. 5 med opravnimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpозnejše v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljaviti gledé nepremičnine same.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena ali jih zadobé v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodišču, kadar niti ne stanujejo v okolišu spodaj oznamenjene sodnje niti ne imenujejo tej v sodnem kraju stanujočega pooblaščenca za vročbe. (174)

C. kr. okrajno sodišče Rudolfovo, odd. II.,
dne 21. junija 1906.

Bogoslovec (iz tujine)

želi poučevati v francoščini in angleščini ali drugače kaj podobnega. — Naslov pri upravnistvu tega lista. (163-2-2)

V trgovino z mešanim blagom se sprejme (176)

učenec s primerno šolsko izobrazbo takoj pri Viljemu Tomicu v Trebnjem.

Proda se iz **posestvo** v Kostanjevici proste roke na Dolenjskem.

Obstoji iz pritlične hiše ob glavni cesti v mestu, poleg tega velik vrt za sadje in košnje tudi ob cesti in za hišo tudi obsežni vrt, ki se lahko porabi za košnjo ali njivo. — Cena 5000 K. Plačati je polovico, druga polovica se vknjiži.

Več se poizve pri Viljemu Tomic-u, trgovcu v Trebnjem (Dolenjsko). (177)

● ● Velika zaloga ● ●

šivalnih strojev

vsakovrstnih sistemov, posebno

● Singer-jevih. ●

Iste prodajam po najugodnejših plačilnih pogojih z najdalje segajočim poročtvom po najnižjih cenah. (178-3-1)

Jos. Ogoreutz, Novo mesto.

Izborna, zajamčeno pristna
istrijska vina

in žganje kakor tudi pun-
tigamsko pivo

je dobiti po najnižjih cenah pri gosp.

ANTONU JAKAZ-U,

hotelirju in kavarnarju v Novem mestu.

Sprejema tudi naročila za neposredna
(direktna) pošiljanja istega vina iz velike istri-
janske zadružne kleti. (161-3-3)

Zagotavlja se najpoštenejša postrežba in točna
izvršitev naročil.

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traja
dni **6** dni
izvrstna prilika za potovanje
je in ostane

z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parnikji

"Amerika" 24.000 ton
"Kaiserin Augusta-Victoria" 25.000 ton
toraj še enkrat večji
kakor do sedaj velik parnikji z 8-12.000 tonami

Pojasnila daje zastopnik:
Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28
Fr. Seunig,
Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Koverte in pismen papir s tiskom ter
lepe vizitnice po nizki ceni priporoča
tiskarna J. Krajec nasl. v Rudolfovem.

!! Vino na prodaj !!

Prav dobro rudeče namizno vino, posebno pa fino belo
starino (zeleniko) ima na prodaj kmetiška šola na Grmu.

Cena po dogovoru.

(160-0-2)

Posestvo iz proste roke

je na prodaj

Jožeta Jordana v Grobljah (sedaj v Ameriki), četrť ure
od Št. Jerneja. Posestvo obstoji iz hiše št. 22. z gospo-
darskim poslopjem, sadnim vrtom, 12 njivam, 2 dela hoste
in dvema travnikoma, kakor tudi s pravico pašnika.

Dražba na drobno se bode vršila dne 16. t. m.
dopoldan ob 8. uri na licu mesta. Prodajalec si pridržu-
je pravico kupnine do 15. oktobra t. l. potrditi ali
odkloniti. Več se izve pri oblaščenju Janezu Jor-
dan-u v Grobljah št. 38. pri Št.-Jerneju. (173-3-1)

Vinske sode

iz hrastovega lesa, vsake veli-
kosti do 70 hektolitov prodajo

Alex Breyer i sinovi v Križevci.

Cena počenši 6 K od 100 litrov.

Kupec mora sode v Križevcu prevzeti.

(148-5-3)

Učenec, kateri ima veselje za pekarijo,
sprejme se pri (166-3-2)
J. Mehora v Rudolfovem.

Zastopniki za kmetijske stroje firme
K. J. Ježek, Blansko

se sprejmejo proti proviziji za vse večje kraje na
Dolenjskem. : : : : : (156-3-3)

Zglasiti se je pri glavnem zastopniku v Ljubljani
Ivanu Komatiču na Dunajski cesti št. 31.

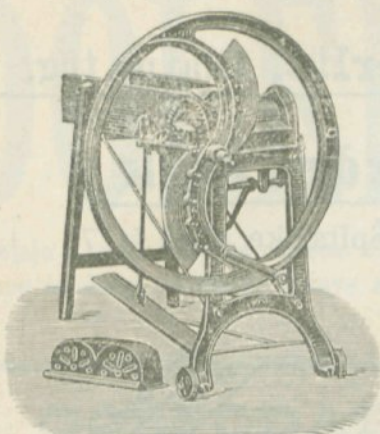
Družinski blaginji je posve-
čena skrb naših gospodinj!

**Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava**

je edina sladna kava, ki dobiva po Kath-
reinerjevem načinu posebnega proizvodnje
priljubljeni vonj in dobri okus znate kave.
Njene velike, vobče priznane zdravstvene
prednosti so čestokrat poudarjali najod-
ličnejši strokovnjaki znanstva.

Poleg izdatnega prihranka v vsakem go-
spodinjstvu je vsakdanja uporaba zlasti
za mladino neprecenljive vrednosti!

Poudarjajte pri nakupovanju iz-
rečno ime KATHREINER in zahte-
vajte le izvirne zavoje z varstveno
— znamko »župnik Kneipp«. —

(112-24-6) **Tovarna strojev in železolivarna
K. & R. Ježek v Blanskem (Moravska)**

se priporoča za dobavo vseh kmetijskih strojev, kakor:

plugov, bran, sejalnih strojev, strojev za žetev in košnjo, vitlev, mlatilnic, žitnih čistilnic in od-biralnikov (trijerjev), slamoreznic, reporeznic, koruznih robkarjev, drobilnih mlinov, parilnih kotlov, grozdnih in sadnih mlinov in stiskalnic itd. Posebna izdelava sesalk, vodovodnih naprav, ben-cinovih motorjev in lokomobil, vrtnih strojev in strojev za kroženje obročev. Popolne opreme opekarn, šamotnih in tovarn za mavec. Zmerne cene, ugodni plačilni pogoji

— Premovana na vseh razstavah z najvišjimi priznanji. —

Ceniki (o kmetijskih strojih slovenski) zastoj in poštnine prosto. Dopisuje slovensko.

Zastopstvo za Kranjsko in zaloga strojev v Ljubljani: **J. Komatič**, Dunajska cesta št. 31.

Dolenjske Toplice pri Rudolfovem.

Vsem p. n. gostom letoviščarjem, izletnikom, potnikom in obiskovalcem Toplic priporočam svojo

— novo otvorjeno gostilno moderno urejeno —

z lepimi sobami za prenočevanje in za stalno bivanje. Za dobra jedila in izvrstno pijačo vedno skrbjeno. Cene nizke. Postrežba točna.

Za obilen obisk in blagohotno naklonjenost se najtopeje priporočam s spoštovanjem

(122-5-5)

Mihael Zupanc, pek in gostilničar.

Prodaja vina.

Imam v kleti več sto hektolitrov pristnega belega, črnega in rudečega starega in novega vina, domače rakije, brinovca in finega namiznega olja iz oljk po primerno nizkih cenah.

Ivan Pujmann,

(83-16 8)

vinogradnik in trgovec (Vodnjan Dignano-Istra).

Učenec za mesarski obrt

se takoj sprejme pri Ljudevit Ferlič-u v Novem mestu. Taisti dobiva zraven hrane in stanovanja tudi nekoliko plače. (157-3-3)

(234-24-20)

ŽENSKÉ LASE

zmešane in rezane, kupujem na malo in veliko. Vsaki nabiralec las naj se prepriča, da plačujem od zdaj vsekakor najvišjo ceno. Izdelujem vsa vlasuljarska dela, vlasulje (baroke), lasne verižice, kite in umetne slike iz las po najnovejšem načinu. — V zalogi imam najfinejša mila svetovnoznane tvrdke H. Kielhauser, Gradec, kakor tudi znano Bergmannovo lilijino milo z znamko „dva rudarja“. Dišave za obleko in mnogo priznane tekočino Bay-Rum, katera rabi proti izpadanju las in očiščuje prhut.

Spoštovanjem se priporočujem **Ivan Svetec**,

brivec in vlasuljar, Rudolfovo, Glavni trg (nasproti mestne hiše).

Najcenejša in najhitrejša vožnja v AMERIKO je s parniki

„Severonemškega Lloyd“

iz

BREMENA

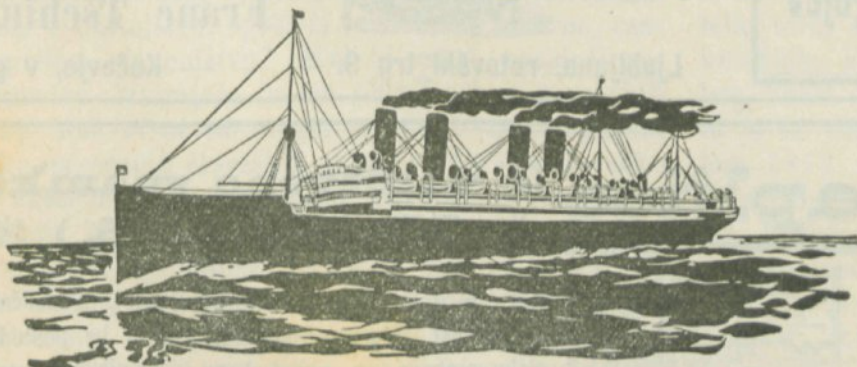
v

NEW-YORK

s cesarskimi brzoparniki: Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm d. Grosse.

Prekomorska vožnja traja samo 5—6 dni.

Pozor! Berite!

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

(83-24-13)

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa, potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno.

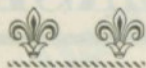
Postrežba poštna, reelna in solidna. — Potnikom, namenjenim v zapadne države, kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston, Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno. — Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Lekarna
Jos. Bergmann
 v Rudolfovem
 kupuje po najvišji ceni
štupo (seme)
lisičjega répa

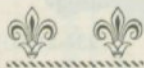
(glej podobo)

gorčično seme
(ženof), kamilice
 in druga zdra-
 vilna zelišča in
 cvetje.

(132-4-4)

Učenca

ki ima veselje in sposobnost za trgovino ter nekoliko nemščine
 vešč, sprejme

J. Razboršek v Šmartnem pri Litiji. (52-6-5)

(1-24-16)

Prodajalne
 se spoznajo
 na
 tej podobi,

v katerih se
 dobivajo edino pravi
 SINGER-jevi
 šivalni stroji

Singer Co. del. družba šivalnih strojev
 v Novem mestu, Glavni trg št. 88.

Gostilna **Ferlič**, Glavni trg.

Zobozdravnik

iz Ljubljane, Špitalske ulice št. 7.

(131-0-4)

Amerikanske zobe.
 Vsa zobotehnična dela.

Amerikanske zobe
 se v konces. ateljeju

O. SEYDL izvršujejo.

Ordinira vsaki ponedeljek od 10.—5. ure.

Pastir,

star kacij petdeset let, se sprejme takoj. Plača po dogovoru. Taisti ostane lahko do smrti pri hiši. (162-2-2)

Več pove Josip Dular, posestnik mlina na valčke v Valti vasi.

PEAFF

šivalni stroji

so najbolji za družinske potrebe, kakor: šivanje, vezenje in krpanje, nepresegljivi za obrtne namene, ter šivajo naprej in nazaj idoči. (Kugellager!)

Glavni zastopnik:

Franc Tschinkel,

Ljubljana, rotovski trg 9. — — — Kočevje, v gradu.

(130-2-4)

Želodčne kapljice (z varstveno znamko **SV. MARKA.**)

500 let stara lekarna, v kateri se izdelujejo po izkušenem zdravniškem receptu želodčne kapljice (z varstveno znamko sv. Marka).

Te želodčne kapljice, ki so izgotovljene po receptu, ki ga mi je dal zdravnik na razpolago, so se izborno obnesle za vzdrževanje zdravja,

Postavno zavarovano.

ker je dokazano, da je nervoznost, bledolichnost, nespečnost, migrena, glavobol vedno le posledica slabe prebave, in vsled tega pomanjkljive tvoritve krvi. Kapljice izborno učinkujejo pri prehladi želodca, želodčni slabosti, slabi prebavi in ž njo zvezanem telesnem zaporu in breztečnosti.

Izpis iz skoraj vsak dan mi prostovoljno priposlanih zahvalnih pisem:

Z Vašimi želodčnimi kapljicami sem zelo zadovoljen, ker so ozdravile mojo hčer dolgoletne bledolichnosti. Prosim, pošljite mi za 8 K še 2 tucata. Z odličnim spoštovanjem Henrik Kubricht, krajevni sodnik v Radenburgu. — Vaše želodčne kapljice so moji ženi čudovito pomagale proti želodčni bolezi. Pošljite mi zopet 12 stekl. J. Schneider, hiš. pos. na Dunaju, Videnska glavna cesta.

Želodčne kapljice se pošiljajo: 1 tucat za K 4.—, 3 tucati za K 11.—, 5 tucatov za K 17.—, franko zavoj prosta pošiljka, ako se znesek prej vpošlje ali po poštnem povzetju. Razpošilja edino le mestna lekarna v Zagrebu, Markov trg šte. 6., poleg cerkve sv. Marka (266-20-18)